

ACC. N:R M. 16134:96-117. (hela uppb. har 117 sid.,
uppdelat i 3 kvart.)

Landskap: Småland m. fl. Upptecknare: Anna Lvanberg, Hruskvarna
Härad: Diverse Berättare: olika personer; se uppt. bladens
Socken: " Berättarens yrke: baksida!
Uppteckningsår: 1963-64. Född år i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Barnets vård och uppfostran under förskoleåldern.

s. 96-117. LUF 98

(teckn. sid. 27, 100-107;
fotogr. sid. 108-117.)

Obs!
Häradet och socknar på baksidan
av uppt.-bladen bör kontrolleras,
eftersom upptecknarens utskrift
inte alltid stämmer.

Skriv endast på denna sida.

Ordet Kolt.

Jag skrev förut i uppt. nummer 98, att
ordet kolt var ett senare ord för
kjortel, och det kanske ej var riktigt
rätt, ty i ett gammalt auktionsprotokoll
ifrån Fogelvik vid Gränna, efter pigan
Maria Andersdotter därstädes, år 1858 ser
man antecknat: klänning 5 - svart klänning
4 - kofta 4 m.m. Kolt 10. och den köpte
'Daniel i huset'. Eftersom det är nämnt
'Kjortlar', klänningar, tröja, kofta, linbyxor,
måste Koltten vara ett särskilt plagg,
dubbelt och mer, dyrare än de andra plaggen.
och till en vuxen människa.

Jag frågar Sten Svensson i Färstorp. som säger
att Koltten i detta fall var en lös
ämlös kappa (cape) hellång.

fug 98

En lek ifrån Värmds - Eke vid Värjö. Möbbede.
 Borra gulläppel heter den. Alla deltagarna håller sina
 händer knutna ovanpå varandras ^{händer} kring köksbordet.
 En ^{pappa} person borrar och ställer alla frågorna. Man
 får ej skratta. Frågeledaren är den, som också utdelar
 "kräkelorten" till den som visar tänderna först.
 ledaren: frågar, i hur och ordning svarar deltagarna och
 gör gesterna: Borra, borra gulläppel, kasta bort det,
 Vart kom äpplet? Iakom kvarnen. Vad gör kvarnen?
 Malde mjöl. Var kom mjölet? Bakte kaka. Var kom kakan?
 In i ugnen. Vad kom ugnen? Elden brann. Var kom elden?
 Vattnet släckte. Var kom vattnet? Oxen drack. Var kom oxen?
 Skänkade till skogen. Var kom skogen? Ugnen bet. Var kom
 ugnen? I smeden smidde. Var kom smeden? Lådde vete. Då kom
 alla skator och kräkor och åt upp vete, och fy för
 kräkelorten, den som först visar tänderna får den —
 "Och så tog pappa ett tag med sina smutsiga fingrar kring munnen
 på den som skrattade. Det var pappa som lekte, som det leks i hans hem."

6/5-63

Barnalek ifrån Dädesjö socken, och Värmds Eke.

Man hade den lille ett-häringar i knäet.

Fattade hans händer och började 'såga' med dem först långsamt, sen fortare och fortare och fortare och det lilla barnet skrattade och skrek av förtjusning.

Såga, skära, såga skära, fyra styver om dagen, skär du mer så får du mer, skära fort, skära fort, skära fort, fort, fort, fort.

den är i stil med denna ifrån Skåne - Tranås.

Långsamt: baka, baka liten bulla lägga

smör emellan ^(hastigt) fortens ugnen medden. Och leken:

/Så rider ryttaren/ så rider prästen/ så rider bonden/ så rider barnet/

Berallans far var född i Dädesjö, i hans

hem lektes leken. Detta är inte riktigt ty han var född i Nöbbelid Värmds Eke, först senare flyttade hans föräldrar till Dädesjö. (Imickarhem)

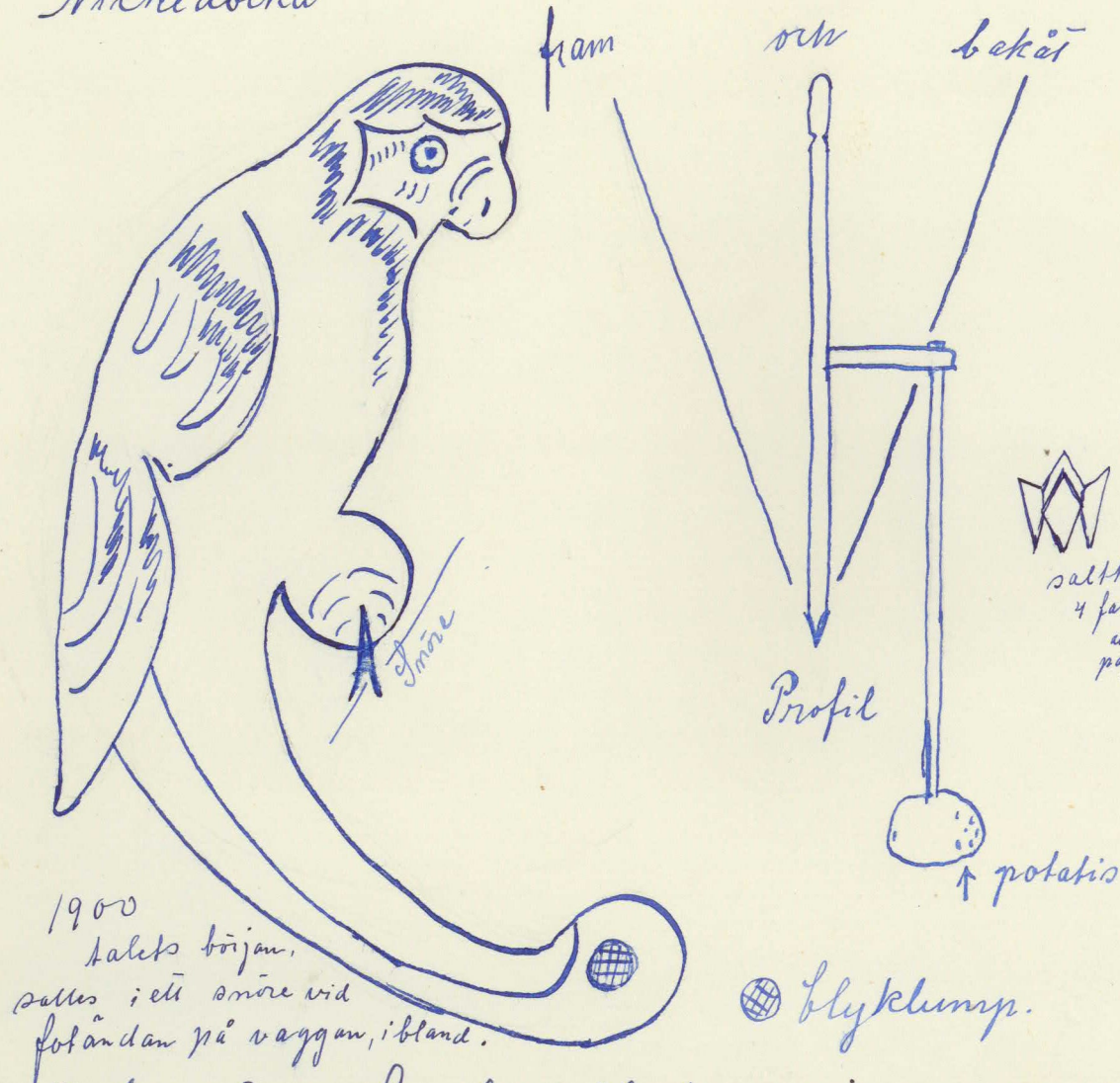
För så man mere i Albo härad, (och Ingelstad
också) att det bara var fattare och herrskaps-
barn som så mamma och pappa till
sina föräldrar. alla andra så mor och far.

Man skrämd barn ofta på ett ruskigt sätt för. Det var
en knekt hörande till Holma^{går} i Järsnäs, han hette Tjör och
bodde i Jötens i Dala län. Hans far var det som var knekt till Holma
men sonen var också knekt. Fadern lång, skäggig och svartmuskig
kom ibland in i den lilla backstegen i Dala, där
det var flera pojkar. Modern kanske var i lagården
och fadern på arbetet. Då kunde knekten, han hade
varit mycket över hundra år, om han levat, ta upp sin kniv
ur fickan, spotta på bladet och slipa den mot byran,
spärma ågorna i pojkarna och ryta: "Nu så ja gälla er
pojkar." De russade upp i sängarna och kyskte sig skri-
kande in mot väggen. Berättare Inny Karlsson född i Dala
Järsnäs, Tveta härad, 1893, hon jag årtal är var.

3/3-64

FOLKLIVSARKIVET
LUND

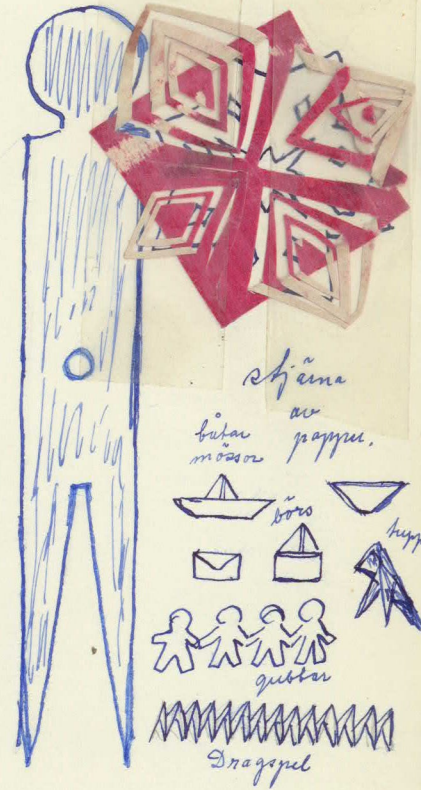
Nicke docka

1900
kalles böjan.
sattes i ett snöre vid
fotändan på vaggan, ibland.

Ymt. av Anna Ivanberg, Hustrarna år 1964

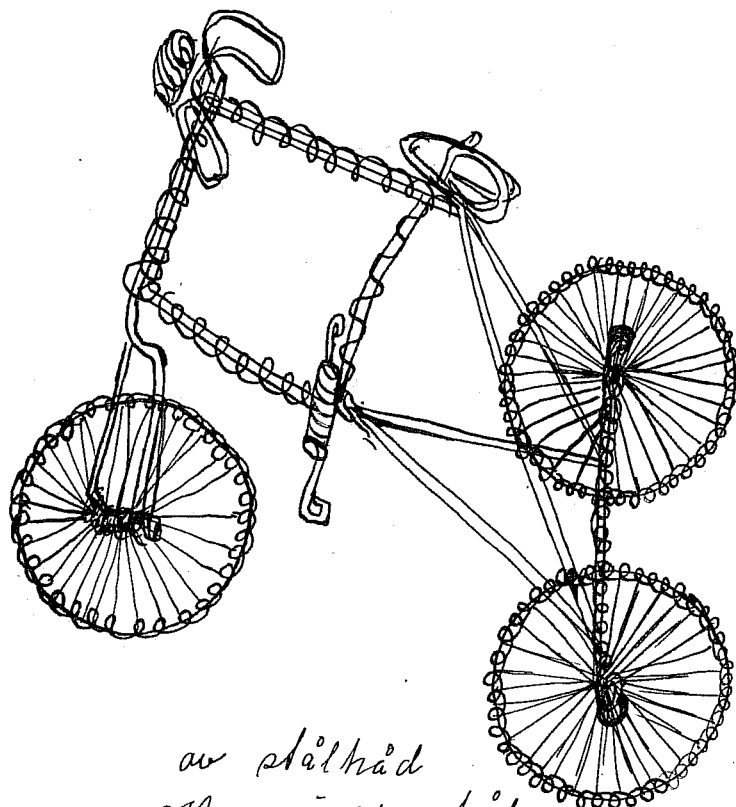
framsida

Le - störe - ställes
Bonnmatoppel i Bankeryd.
Nicke docka
(men efter denna teckning,
som ej har rätt proportioner
än den ej fungera.)

M. 16134:101a.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

av stålrad
och mäsningrad
ipån 1912-15 ungefär ägare
öppstaden.
Skärstad och Hestvarna.

ungefär $2\frac{1}{2}$ de m.
höjd

urna
av
svart
lila
målar
i
guld och svart.
lila
hål
öppre
på de sju
när denna.

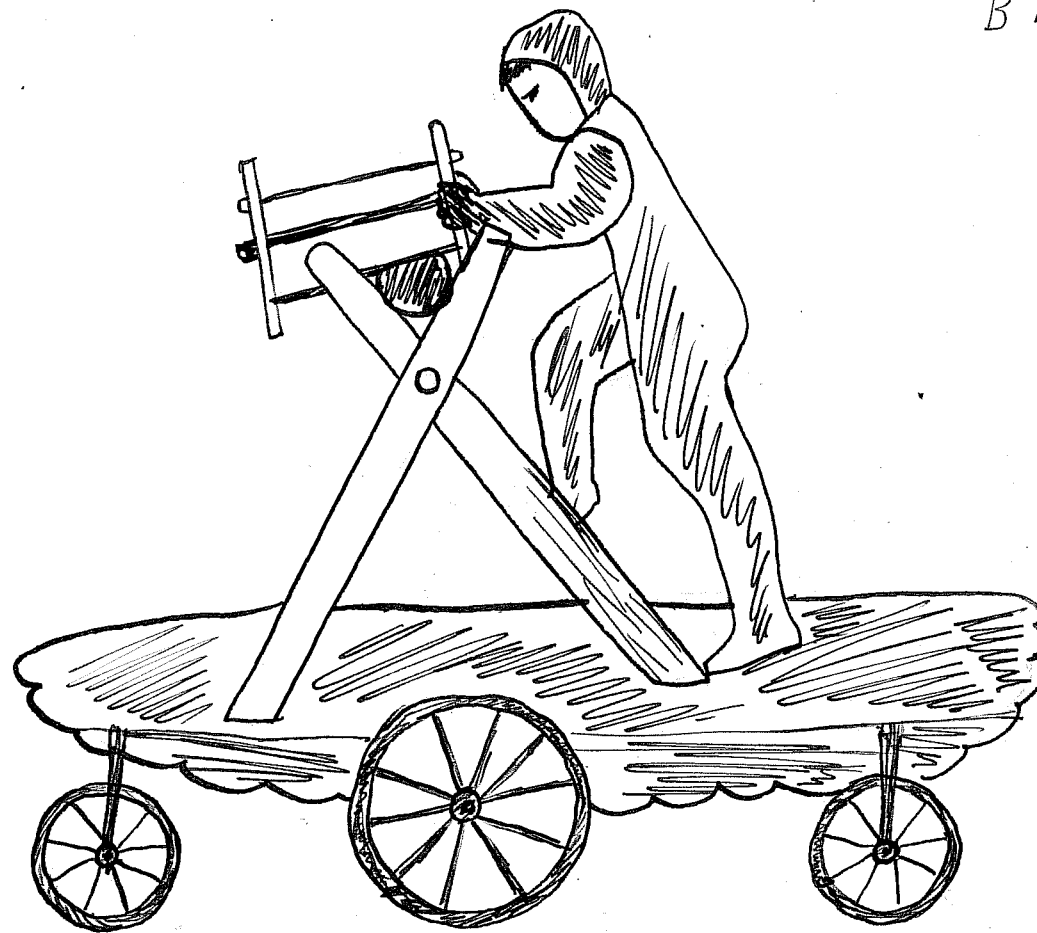
↑ Jönk.
auktions
kammar.

Tidl. av Anna Ivanberg, Hestvarna år 1964

M. 16134 : 102.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

B K 1 KR.

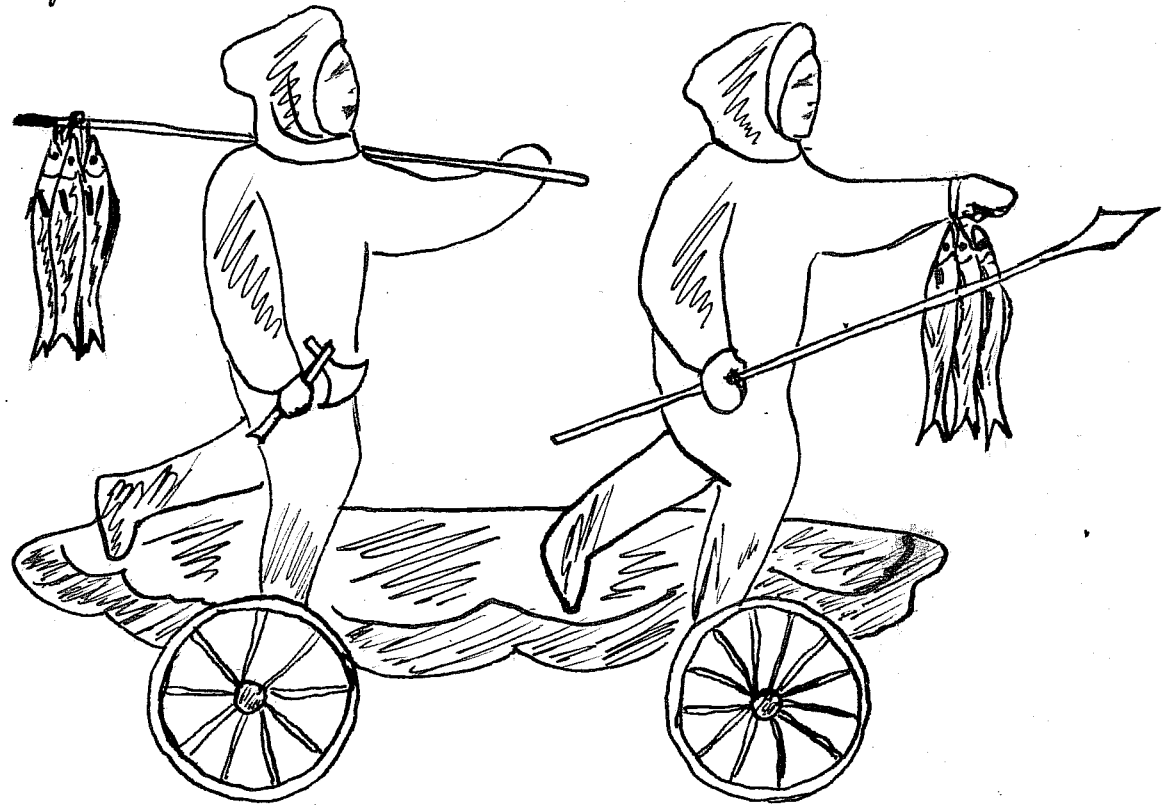
Inl. av Anna Ivanberg, Fluckarna år 1964

M. 16134 : 103.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

leksaker av
plåt
bly eller tinnhjul
ifrån förköpning

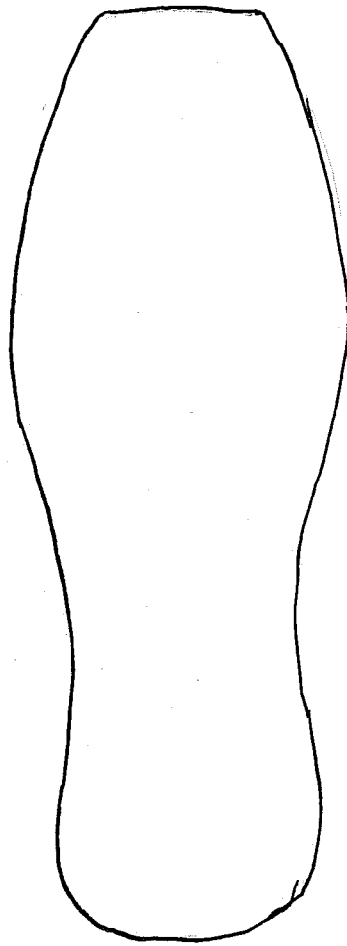
75 öre

Torl. av Anna Ivanberg, Flustarna i 1964

M. 16134 : 104.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Läst till barnets första sko
i från Johan och Esaias
Blomkvist skomakeri.
i Skärstad.
Fadern, Johan, född på 1830-talet.

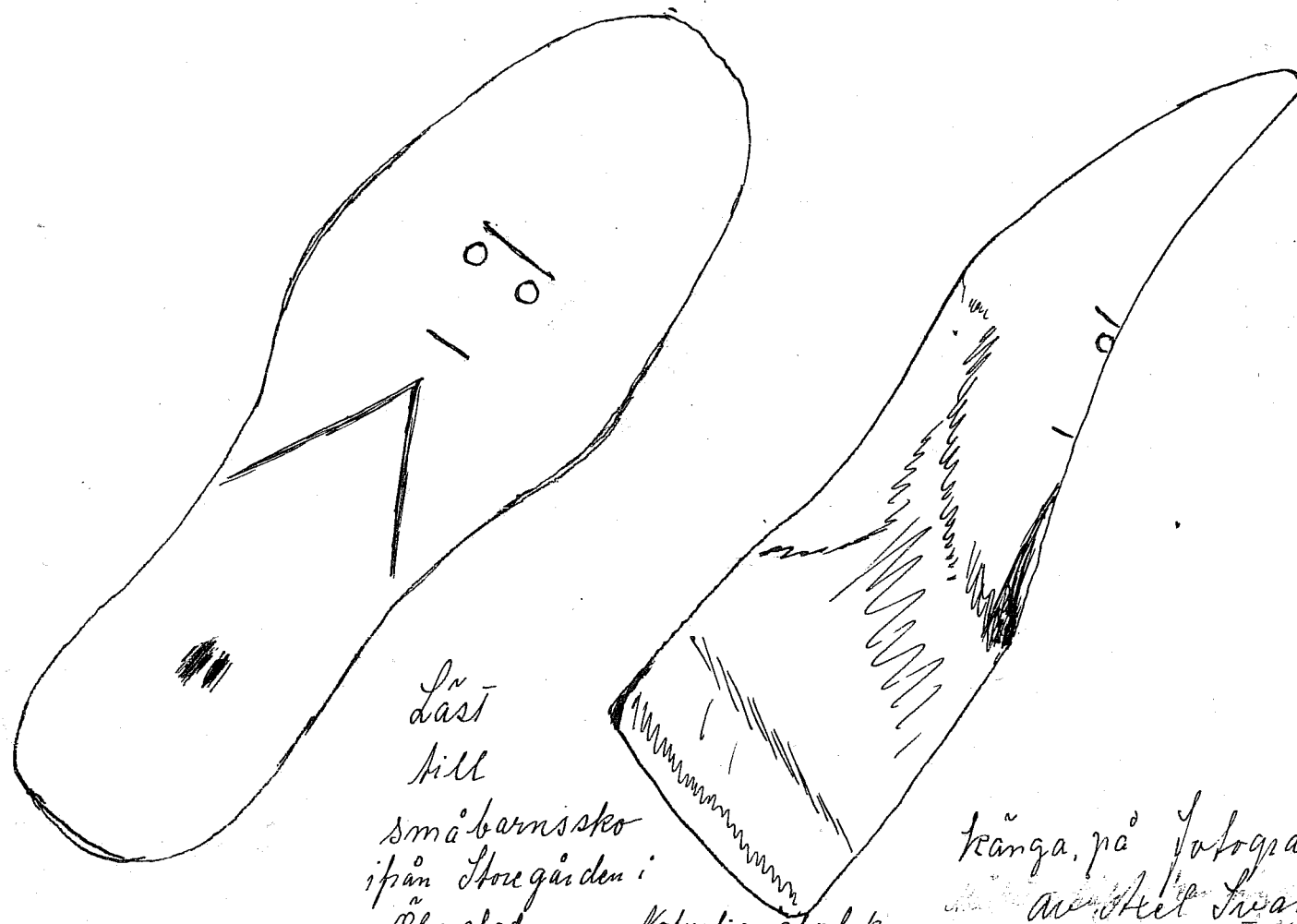
Lärbarns skor
i från Ölmstad
hembyggds gärd becksöms. sydd
med skansade mässings knappar.

Inl. av Anna Franberg Hultsvarna år 1964

Int. av Anna Franberg, Hushvorne
år 1964

M. 16134 : 105.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

En
Last
till
små barns sko
ifran Storgården i
Ölmstad.

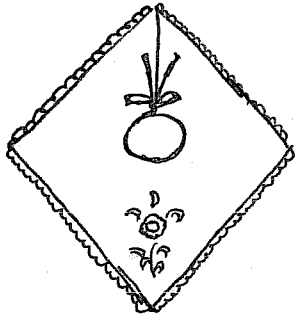
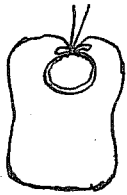
(ägare, uppfinnaren.)

Naturlig stolk.

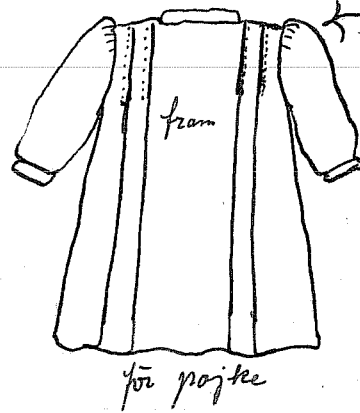
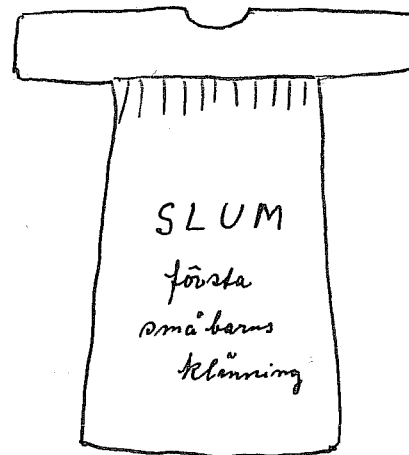
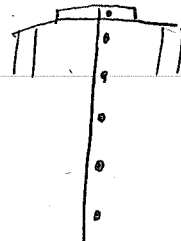
kränga, på fotografi
av Sten Franberg
ifran Ölmstad i
1878-1879.

ACC. N:R M. 16134: 106.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Den traditio-
nella
baklappen
Lk- Tranås

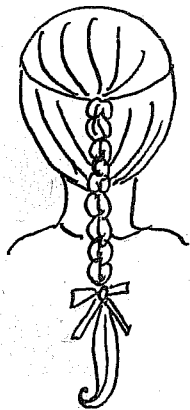

bredelins
verkens
klänning
gudmors
gäva
mersticken
de rekte.
1903
Lk- Tranås

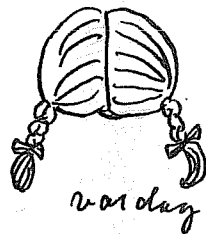
Inl. av Anna Tranberg, Huskvarna år 1964

ACC. N:R M. 16134:107.

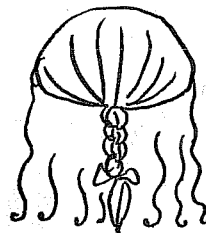
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

vardag

vardag

Fim frysyr.
1900 - 1920

fim frysyr 1920
och framåt

Gossen 5-6 år
1900 - 1930-40 -

Sk - Tranas

M.16134 : 108.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Axel Svanberg ifrån Bullerbäcken, Ölmstad

Inlämn. av fru Anna Svanberg, Huskvarna
år 1961

3
12/12
I-1

Mållberg ska familjen
Inlämn. av fru Anna Svanberg, Huskvarna, år 1961

Familj från Olofstorp i Vireda

Inlämn. av fru Anna Svanberg, Huskvarna, år 1961

Dopklänning, påsydd volang, år 1906 Huskvarna

Inlämn. av fru Anna Svanberg, Huskvarna, år 1961

M. 16134 : 112.
FOLKLIVSARKIVET
LUND

8. (2. I.)

Inlämn. av fru Anna Ivanberg, Huskvarna år 1961

M. 16134:113.
FOLKLIVSARKIVET
LUND

9 (I)

Inlämn. av fru Anna Ivanberg, Huskvarna, år 1961

M. 16134 : 114.
FOLKLIVSARKIVET
LUND

10 (2. I.)

Inlämn. av fru Anna Ivanberg, Hultskarna år 1961

M. 16134 : 115.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

11
(n I.)

Inlämn. av fru Anna Ivanberg, Huskvarna år 1961

M.16134 : 116.
FOLKLIVSARKIVET
LUND

12. (2. I.)

Rybergs från Gränna, i U.S.A.
Inlämn. av fru Anna Svanberg, Huskvarna, år 1961

M. 16134 : 117.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Lantbrukaresöner fr. Ölmstad (Axel Svanbergs styvsöner). Martin född år 1895 och Karl född år 1898. Här har Karl ej börjat skolan, men har sin blivande skolkostym på.

Inlämn. av Fru Anna Svanberg, Huskvarna år 1961.